

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobců: a) S. Ch.
 b) I. B.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
 sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 7. 2018, č. j. OAM-77/ZA-ZA11-ZA20-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně a) podala jménem svým a svého nezletilého syna [žalobce b)] u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobcům neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobkyně uvedla, že v České republice požádala o udělení mezinárodní ochrany, neboť v zemi původu byla terčem pronásledování ze strany státních orgánů z důvodu drogové závislosti jejího manžela. Policie postihovala jejího manžela, což mělo nepřímý negativní vliv i na ni. Žalobkyně při pohovorech popsala incidenty, kdy policie podstrčila jejímu manželovi drogy. Jednalo se o dlouhodobé pronásledování ze strany státních složek, manžel žalobkyně byl pro svou závislost intenzivně obtěžován a dokonce vězněn. Tyto problémy se do značné míry dotýkaly i žalobkyně, jako jeho rodinné příslušnice.
3. Podle žalobkyně není jasné, zda státní orgány postupovaly při postihu jejího manžela v mezích zákona, tak jak je to běžné v západních demokraciích. Napadené rozhodnutí není v tomto směru náležitě odůvodněno. Žalovaný měl uvést, za co konkrétně byl manžel žalobkyně ve vězení, jakým způsobem byl pronásledován a zda takové pronásledování nemůže mít vliv i na žalobkyni. Žalobkyni nejsou tyto informace známy, což jí nemůže jít k tíži. Naopak žalovaný má k těmto informacím přístup (z azylového řízení manžela) a je jeho povinností náležitě zjistit skutkový stav.
4. Žalobkyně dále odkázala na vymezení jednání, které představuje pronásledování, obsažené v čl. 9 tzv. kvalifikační směrnice [tj. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění)]. Domnívá se, že v případě jejího manžela byla tato definice naplněna, neboť policie a soudy proti němu postupovaly diskriminačně, z důvodu jeho drogové minulosti (případně z důvodu, který ví lépe manžel žalobkyně). Dále došlo k svévolnému zadržení manžela žalobkyně a následnému fyzickému násilí na policejní stanici, které dosahovalo minimálně úrovně nelidského zacházení.
5. Žalobkyně také nesouhlasí s interpretací žalovaného, podle níž ona osobně neměla žádné problémy – pronásledování manžela žalobkyně mělo negativní dopady na její život, obávala se jeho zatčení a toho, že bude na všechno sama.
6. Na závěr žalobkyně namítla, že žalovaný měl zkoumat stav policie v Gruzii, její funkčnost, míru korupce a míru užití nezákonných postupů a praktik, které se vymykají praktikám běžným ve vyspělých demokratických státech. Žalobkyně uváděla, že policie hrozila jejímu manželovi podstrčením drog. Z napadeného rozhodnutí ale není zřejmé, zda je taková praxe v Gruzii běžná, jak funguje tamní policie a zda právní řád umožňuje bránit se vadným postupům policie. Dále také není jasné, jaká je pozice uživatelů drog, zda jsou k dispozici služby pro uživatele charakteru *harm reduction*, neboť pouhá restrikce a tvrdé vymáhání prohibičního charakteru drogově závislým nepomáhají zbavit se závislosti. Žalovaný se tak měl zabývat v úvahu připadajícími službami pro drogově závislé. Namísto toho se omezil na konstatování, že manžel žalobkyně závislost nijak neřešil a žádnou pomoc nevyhledal. Otázkou přitom je, zda vůbec taková možnost v Gruzii existuje.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě především odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a stručně shrnul jeho obsah. Žalovaný trvá na správnosti vydaného

rozhodnutí, je přesvědčen, že zjistil skutečný stav věci, opatřil si potřebné podklady a informace pro své rozhodnutí a případ posuzoval ve všech souvislostech. Zdůraznil, že je to žadatel, kdo má v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany povinnost tvrzení. K tomu, aby žalobkyně mohla tuto povinnost splnit, žalovaný učinil maximum.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobu shledal nedůvodnou.
9. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 23. 1. 2018. Jako důvod žádosti uvedla, že její manžel má problémy s drogami – užíval drogy a má strach, že bude uvězněn. Při pohovoru konaném dne 30. 1. 2018 žalobkyně sdělila, že manžel měl problémy s policií kvůli drogám, byl ve vězení a platil pokuty. Také mu jednou fyzicky ublížili. Nakonec mu sdělili, že mu „podstrčí drogy a půjde do vězení“. K dotazu žalovaného žalobkyně upřesnila, že její manžel byl v roce 2013 několikrát zadržen policií kvůli tomu, že požíval drogy, za to dostal pokutu a byl propuštěn domů. V roce 2014 byl opět zadržen a strávil necelý rok ve vězení. Poté začal opět užívat drogy a policie ho znovu kontrolovala. Také byl zadržen policií kvůli tomu, že řídil automobil, přestože měl zákaz řízení. Soud mu proto uložil podmíněný trest odnětí svobody v délce 1,5 roku, zároveň se každý týden musel hlásit na policii. Před skončením zkušební doby odcestovali z Gruzie, a protože neuhradili kauci za zbývající dva měsíce zkušební doby, byl manžel v nepřítomnosti odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.
10. Podle § 28 odst. 1 zákona o azylu lze mezinárodní ochranu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14 uvedeného zákona, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
11. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
12. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že žalobkyní zmiňované důvody nemohou vést k závěru o tom, že by jí a jejímu synovi měl být udělen azyl ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalobci nebyli v zemi svého původu pronásledováni ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobkyně žádné skutečnosti o tom, že by vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod v Gruzii, za kterou by byla nějakým způsobem postihována, ani neuváděla. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podala z toho důvodu, že její manžel měl v zemi původu potíže plynoucí z jeho závislosti na drogách. Žalobkyně tedy neuvedla ani nic, co by svědčilo o tom, že by jim v Gruzii hrozilo pronásledování z některého z azylově relevantních důvodů vyjmenovaných v § 12 písm. b) zákona o azylu (tj. z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů).
13. Jediný azylově relevantní důvod pronásledování, který by v případě žalobců snad přicházel v úvahu, je příslušnost k určité sociální skupině. I kdyby však bylo možné učinit závěr, že v Gruzii existuje sociální skupina drogově závislých a jejich rodinných

příslušníků (o čemž má krajský soud pochybnosti), stejně nelze dovodit, že by žalobcům z důvodu příslušnosti k této sociální skupině hrozilo v zemi jejich původu pronásledování.

14. Žalobkyně spatřuje pronásledování v tom, že její manžel byl pro svou drogovou závislost ze strany gruzínských státních orgánů „*intenzivně obtěžován a dokonce vězněn*“. Dovolává se přitom definice pronásledování obsažené v čl. 9 kvalifikační směrnice, zejména poukazuje na příklady jednání, které může být považováno za pronásledování, uvedené v čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) kvalifikační směrnice [dle písm. b) se jedná o „*právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem*“, dle písm. c) o „*nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání*“]. Při pohovoru uskutečněném v rámci správního řízení však žalobkyně neuváděla nic, co by svědčilo o tom, že by gruzínská policie a soudy postupovaly vůči jejímu manželovi diskriminačně. Sama naopak uváděla, že se její manžel dopouštěl protiprávního jednání, za které byl legitimně trestán (například řídil automobil, přestože měl zákaz řízení). O tom, že policie podstrčila jejímu manželovi drogy, se poprvé zmiňuje až v žalobě. Ve správním řízení uváděla něco jiného, konkrétně že její manžel v minulosti užíval drogy, v poslední době s tím ale přestal a policie mu měla vyhrožovat, že mu drogy podstrčí a on kvůli tomu půjde do vězení. Na navazující dotazy žalovaného však již odpovídala vyhýbavě a neurčitě – že v Gruzii jsou známé případy, kdy lidem byly podstrčeny drogy, a že neví, proč by policie měla chtít podstrčit drogy právě jejímu manželovi. Pokud jde o poslední trest odnětí svobody, který byl manželovi žalobkyně uložen, pak sama žalobkyně ve správním řízení uvedla, že jeho důvodem bylo neuhrazení kauce za zbývajících dva měsíce zkušební doby z předchozího trestu.
15. Jediným skutečně problematickým incidentem, na který žalobkyně poukázala ve správním řízení, tak zůstává zbití jejího manžela ze strany policie. Ani k tomuto incidentu však nebyla schopná uvést žádné podrobnosti, pouze že k němu došlo „*asi v roce 2013 nebo 2014*“.
16. Krajský soud připomíná, že posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování má prospektivní povahu, je tedy třeba zkoumat potencialitu pronásledování v budoucnu, po případném návratu žadatele o mezinárodní ochranu do země původu. Při tom je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 – 112, a ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 – 87).
17. S ohledem na výše uvedené krajský soud nepovažuje za přiměřeně pravděpodobné, že by žalobci po svém případném návratu do Gruzie čelili pronásledování z jimi uváděných důvodů. Odsouzení manžela žalobkyně k trestu odnětí svobody mělo pochopitelně negativní dopady jak na jeho život, tak na život žalobkyně, nicméně v tom ještě nelze spatřovat akt pronásledování, tím méně pronásledování žalobkyně. Žalobkyně nadto ve správním řízení (při seznámení s podklady rozhodnutí) uvedla, že ji manžel opustil a ona zůstala s dítětem sama (řízení o žádosti manžela žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany pak správní orgán zastavil, neboť mu od 23. 4. 2018 není známo místo jeho pobytu). Tato skutečnost pouze podporuje závěr soudu, podle nějž není přiměřeně pravděpodobné, že by drogová minulost manžela žalobkyně mohla zapříčinit její pronásledování po případném návratu žalobců do Gruzie.

18. Žalobkyně dále namítla, že žalovaný měl uvést, za co konkrétně byl její manžel ve vězení, jakým způsobem byl pronásledován a zda takové pronásledování nemůže mít vliv i na žalobkyni – žalobkyni totiž nejsou tyto informace známy, což jí údajně nemůže jít k tíži. K tomu krajský soud uvádí, že v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je to právě žadatel, kdo má povinnost tvrzení, neboť pouze on svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Správní orgán zjišťuje skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, pokud žadatel tyto důvody alespoň tvrdí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 – 86). Žalobkyně ale ve správním řízení neuváděla nic, co by svědčilo o tom, že státní orgány v Gruzii postupovaly vůči jejímu manželovi diskriminačně či že by byl nepřiměřeně trestán (a potažmo tímto způsobem pronásledovaly i žalobkyni).
19. Žalovanému proto nelze ani vyčítat, že si neobstaral podrobnější informace o tom, jakým způsobem funguje policie v Gruzii, jak namítá žalobkyně. Požadavky na podklady pro rozhodnutí žalovaného se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, podle kterého musí být užitě podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, (4) transparentní a dohledatelné. Krajský soud je toho názoru, že podklady rozhodnutí, ze kterých žalovaný vycházel, tyto požadavky splňují.
20. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, podle níž se žalovaný měl dále zabývat tím, jaké služby pro drogově závislé fungují v Gruzii. Tato skutečnost je již zcela irelevantní pro posouzení žádosti žalobců. Azyl je institutem sloužícím k poskytnutí ochrany v zákonem přesně vymezených případech. Byť by třeba v Gruzii nedosahovala protidrogová politika a úroveň služeb pro drogově závislé standardu, který je běžný v „západních demokraciích“, nemohlo by se jednat o důvod pro udělení azylu žadatelům pocházejícím z této země.
21. Žalovaný dále řádně zdůvodnil, proč žalobcům neudělil tzv. humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu (viz str. 6 napadeného rozhodnutí). Krajský soud na toto odůvodnění v plném rozsahu odkazuje.
22. Zbývá posoudit otázku, zda nebylo na místě žalobcům udělit alespoň subsidiární formu mezinárodní ochrany - doplňkovou ochranu.
23. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
24. Žalobci neuvedli nad rámec tvrzení, které se týkaly nebezpečí pronásledování, žádné zvláštní důvody, z nichž by dovozovali existenci hrozby vážné újmy. Krajský soud proto

z obdobných důvodů, jaké uvedl již výše ve vztahu k právu na azyl, konstatuje, že vážná újma v podobě případů uvedených v § 14a odst. 2 zákona o azylu žalobcům nehrozí, resp. neexistuje zde „reálné nebezpečí“ této újmy (ostatně standard používaný při testu „reálného nebezpečí“ je vůči žadateli o mezinárodní ochranu přísnější než standard aplikovaný při testu „přiměřené pravděpodobnosti“; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82).

25. Z uvedených důvodů dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný správně rozhodl, že žalobci nesplňují ani zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

V. Závěr a náklady řízení

26. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobci jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
27. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 30. září 2019

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce